

КЪМ УЧЕНИЕТО ЗА СИЛОГИЗМИТЕ [НА ПРЕДИКАТА В ТОВА, ЧЕ...]¹

Георг Вилхелм Фридрих Хегел

148a

[...] на предиката в това, че е нещо просто общностно количествено всеобщо, а следователно разподелимо².

³Силогизмът Е-В има значението, че α) субектът има и друг, а не само своя непосредствен предикат О. β) всеобщото е положено в него като определено, снизяване на същото до обема на Е. Всеобщото **става** в този силогизъм определено, не чрез самото себе си, нито чрез субекта, а става въобще. Също така субектът добива едно друго определение, предикат не чрез самия себе си, нито чрез всеобщото, а също така въобще чрез природата на формата (действащото на формата се проявява като едно трето, силогизъм на разсъдъка).

б) Чрез това, че В в Е-В става определено, и добива същия обем като Е, изречението може да се обърне, то е тждествено и трябва да бъде взето като обърнато, за да α)

¹ Преводът е осъществен по: Georg Wilhelm Friedrich Hegel: Gesammelte Werke, Hg. von der Rheinisch-Westfälischen Akademie der Wissenschaften, Bd. 12 = Wissenschaft der Logik. Bd. 2: Die subjektive Logik. hg. von Friedrich Hogemann und Walter Jaeschke, Meiner Verlag, Hamburg, 1981, 299-309. Заглавието и подзаглавията са на издателите.

² Бел. прев.: theilbar, букв. „делимо“. Избраната дума позволява на Хегел да утвържи едновременно материалната делимост и споделимостта. С „разподелимо“ се прави опит да се запази тази гъвусмисленост.

³ В полето: Червеното е **цвят**

Розата е червена

Розата е **цветна**

а) Цвят **изобщо**, става определеност, предикат.

Розата е червена, червено е цвят, розата **има** цвят.

Червено е цвят **непосредствената** връзка, положена не като определеност.

Заклучение α) опосредено β) определеност на всеобщото

Заклучение Розата е цветна

α) Е – В; [нещо] единично има един всеобщ предикат. Издигане на единичността във всеобщността; стратата на непосредствеността на връзката. Е е там

β) Това Е – В е посредством, чрез О, чрез определеността; непосредствеността е определена; розата е цветна само доколкото е червена; опосредяването е определение ограничаване на всеобщото; цветното е валидно само като розовоцветно [rosenfarb]; наличното битие въобще на розата е определено налично битие. – Средата е това, в което екстремите са едно; опосредяването ги **полага** като такива в заключението.

покаже станалата определеност на всеобщото, β) субектът в Е–В е изречен като всеобщ, следователно изразен така чрез разположението на изречението и с това въведен във формата на предиката (Единеното⁴ В е Е.) Разлика между субекта и предиката [е] несъществена само количествена (т.е. не че едното би било по-голям квант⁵ от другото, ами в това те са равни, и са равни чрез снемането на собствената определеност, чрез което въобще са направени количествени.

Чрез тази определеност на всеобщото сега е вече отчасти **положена** формата, която преди това се намираще само в съдържанието. **Единеното** е субективно всеобщо.

По нататък непосредствеността, имана от О–В, тази проста абстракция, е снета; при което В не е вече всеобщо като такова, а е определено.

Поради това тази предишна непосредственост трябва да бъде положена опосредено. Но О е определеността въобще; В е било **положено** като ограничената субективна всеобщност; затова тя е станала субект спрямо нея.

Определеността, която по този начин се изтласква от средата, и става всеобщ екстрем, става особеност, по-проста определеност (червено, червенина).

О става всеобщ екстрем и затова, защото се е проявило и като опосредяване; тоест като истинно всеобщото.

⁶β) (ε) В–Е–О.

(б) В–О; единено всеобщо е определеност, или особеност, е тавтология според съдържанието; но не според формата. **Единено всеобщо** е субективното количествено всеобщо, всеобщо с (външно) ограничаване. Особеност е [което] просто обобщава всеобщото и ограничаването. Това просто обобщаващо е единичността (като отрицателно единство, субективност) следователно Е е опосредяващо; – (частен извод.) – Е в заключението Е–В е издигнато до всеобщността; следователно **положеното** единство на единичност и всеобщност; О все още има първоначалната всеобщност. Както Е, така и В биха могли да са средата; защото и двете са единство на единичност и всеобщност. Но Е

⁴ Бел. прев.: ‘Einiges’, употребявано в единствено число, означава, във всеки случай в немския на XIX и на ранния XX в.: някое, единично, респ. приведено до единичност. Хегел видимо го използва в това значение. Формата ‘единено’ е избрана, за да се подчертае едновременно връзката и различието с ‘единично’ (Einzelnes), ползвано от автора по отношение на единичното в логическите фигури – ‘Е’.

⁵ Под реда: обем

⁶ В полето: Унищожена инхерентност, доколкото като Е сега самото то е снета единичност; (Е е В, всеобщо), а от друга страна е ограничаване на всеобщото (унищожено включване, което при Е–О; става инхерентност.

Следователно от една страна еВ–Е, равенство, нито инхерентност, нито включване; посредством което отношението между субект и предикат се намира изцяло само във **формата**; Е–О (голяма предпоставка) инхерентност, но така, че О-то е **длъжно** да е всеобщо (а Е не е вече само проста единичност). Следователно равнополагане на инхерентност и включване; по два различни начина.

е издигнато във всеобщността, напредва към средата; В е станало **единено**, [станало е] формата на субективното заключение: еВ–О.

По този начин α) единичността (е) на В бива отново снета; то е сега едно всеобщо, което, всеобщо само по себе си, отново е станало всеобщо чрез снемането на единичността; следователно истинна среда; – β) особеността става определена; определената особеност обаче е единичността; тя следователно преминава на мястото на Е. γ) Е-то, което извърши опосредяването, става чрез това всеобщ екстрем. Средищното⁷ при встъпването на силлогизма става по-сетне всеобщо; като опосредстващо то е връзката на единия екстрем към него, и на себе си към другия; **Следователно** на двата екстрема един с друг; чрез това ‘следователно’ то е всеобща връзка (или поне общностност)

⁸γ) О – В – Е⁹. Производство на включването в О–В; но така, че то да е дължно да бъде инхерентност, защото О е субект, Е; производство на инхерентността В–Е; обратно обаче, така че тя е толкова инхерентност, колкото и включване, едно отрицателно изречение¹⁰

148b

α) Е–О–В. Определеност като такава е среда

Заключение Е–В.

Единичното е всеобщо. Следователно единичността е единството на самата нея и всеобщността или **тя** е среда.

О става всеобщ екстрем, защото то бе среда.

⁷ Бел. прев.: Das Mittlere – средното между два контрадикторни термина, напр. ‘третото’ в Аристотеловия принцип за изключеното трето: Prinzip des ausgeschlossenen Mittleren; лат. *principium exclusi tertii (sive medii inter duo contradictoria)*.

⁸ В полето: (просто отричащи изводи)

⁹ Отгоре: Е–О–В

¹⁰ В долното поле: Преход[ът] от дизюнктивния силлогизъм е битие чрез небитие: **определеност**; Преход от О–В–Е, чрез снемане на **определеността**; ставане на формата, като различна от съдържанието*

* Ляво в полето и надолу: В количествения силлогизъм само по себе си (т.е. емпирично **равни**

В качественото **равнополагане**.

от една страна снемане на определението, от друга страна даване на форма, **полагане**, равенство в положеното определение (форма). – Чрез отрицателното заключение на определеността, се полага силлогизма на абстракцията, тоест на същественото съдържание.

¹¹β) В–Е–О¹². Всеобщността, положена някога с единичността, е ограничена, следователно еВ¹³; а О е относително, както спрямо Е като първоначална единичност, така и спрямо В като положена единичност, още всеобщото. Всеки от моментите е валиден тук вече не чрез своята първа определеност, а чрез своята **положена** определеност, т.е. чрез формата, разположението, което получава в силогизма. Е е единичност (субект в голямата и малката предпоставка на силогизма), независимо от това ползвана като среда. Заключение е: еВ–О. (частен извод) Общността на инхерирането на две определения в същия субект; тези две определения са всеобщност и особеност. Всеобщността, съдържаща се в единичността, бива стеснена до една особеност; тя е стеснена до нея само в тази единичност, следователно **единено** всеобщо. (именно от обхвата на субекта) В първия силогизъм Е–О–В всеобщността бе стеснена до една единичност. Тук тя е вече по-свободна, така че е стеснена чрез единичността само до една особеност, която сама е вече нещо всеобщо. (Особеността О, стеснена до еВ, до всеобщност (като субект), е чрез това на дело разширена.)

Това свързване от еВ–О е един по-висш израз на **средата**, като всеобщност; единение във всеобщото.

γ) О–В–Е. Във всеобщото са съединени особеност и единичност; тази общностност на всеобщото е обаче снемане (отстраняване) на тяхното различие, или на определеността; (отрицателен извод. Простото равенство във всеобщото ги прави неравни в тяхната определеност.)

¹⁴О е в този силогизъм на мястото на единичността (връзка на включването (което обаче е длъжно да бъде инхерентност)) относително спрямо всеобщото, което е среда; О е чрез формата (в разположението) на силогизма това, като което е валидно (именно единичност).

Защо О става единичност, Е – всеобщност? а) О в заключението еВ–О е отнесено към еВ като субект, единичност; чрез това самото то се полага като единичност; стеснено чрез еВ; ограничаване на ограничаването е единичност (разширяване (към субекта)

¹¹ В полето, малко по-надолу: Е–О

Инхерентност, която е длъжна да е включване.

В–Е,

Гай Семпрониевци са учени

---- са хора

Някои хора са изучени

¹² Отгоре: Е О В

¹³ Под реда: единичност

¹⁴ В полето: О–В;

включване което е длъжно да бъде инхерентност

затова, че единичността е отрицателно единство субект, което обхваща в себе си много определености). б) Е е всеобщ екстрем, защото бе среда. **Ставане на средата в екстрем** (на всеобщността); СРЕДАТА е всеобщност като връзка на двата екстрема. Чрез заключението той става **ЕКСТРЕМ на всеобщността**, доколкото в заключението връзката е положена като връзка на екстремите; следователно към онази всеобщност (която бе среда) вече не спада връзката на крайните термини като такава, а тя е проста, завърнала се в себе си всеобщност.

Предходният **екстрем на всеобщността** става **екстрем на единичността**. В заключението той е предикат; опосредяването, чрез което силогизмът е като заключение, прави отнесените в него такива, които са преминали през опосредяването; техни определения сега вече са не непосредствените, а положените чрез опосредяването, т.е. чрез формата, те получават значението си, с оглед на тяхната определеност, сега чрез разположението в силогизма. Защото заключението е съществено опосредено, затова сега единичността е предшестващият екстрем на всеобщността; чрез своята връзка с единичността той е бил съществено положен като ограничен. – **Екстремът на единичността** е положен напротив разширено всеобщо; (Наистина сега всеобщността има чрез ограничаването двата момента на всеобщността и ограничаването при себе си; но чрез ограничаването всеобщността фактически бива снета, всеобщността бива обвита, положена само като ограничаване, единичността напротив получава чрез разширяването само една определеност на самата себе си.

149a

Обща рефлексия върху хода и резултата на тези силогизми.

а) Всеки момент е получил всяко място; той е положен като напълно опосреден; или определенията като чисти форми, и съдържанието напълно определено чрез самата форма; унищожаване на първоначалното (непосредствено) съдържание.

Съдържание[то] е **съобразно** отношението на формата.

¹⁵По-нататъшното изложение на силогизма е, гледано от перспективата на единичността, само едно изложение на нейното¹⁶ собствено съдържание; а от перспективата на всеобщността е нейно¹⁷ ограничаване. ¹⁸Двояко полагане, възлизане към всеобщото, чрез

¹⁵ В полето: **Абстракция**

¹⁶ Бел. прев.: derselben: на единичността.

¹⁷ Бел. прев.: derselben: на всеобщността.

¹⁸ В полето: вече не инherentност, полагане на определения на субекта, а снемане на негови определения

проста абстракция, при което напред излиза съдържанието, вече само **по себе си** съдържащо се в единичното. – Проста промяна на формата.

Второ: слизание от всеобщото не чрез ограничаване; а чрез полагане на неговите определения.

(Всяко от изреченията и в своята непосредственост е едно опосредяване, **силогизъм**. От тази граница: тук, сега, **заклучава** се, както се казва, за граница въобще (начало, край във времето, граници на света в пространството. Е–О. Също така после от проявите – за **сила**; ВСЕОБЩОТО – битие в себе си на същата; О–В.

б) Чрез този ход на силогизма всички първоначално непосредствени връзки са станали опосредени.

в) Произведено е равенството на математическия силогизъм, а заедно с това и определеността на моментите един спрямо друг. (Вече не се заключава от единия за някой **друг**.

В първия вид на силогизмите, силогизъм на **битието** за нещо **друго**, във 2-рия вид – за някаква **друга определеност**

(Категоричният силогизъм (както то може да бъде наречено))

(Схема Е–О–В)

г) Значение на заключението е

д) Значение на целия ход на този вид силогизми

определяне[то] е прехождане в
наличното битие;

абстрахиране[то] е завръщане в
иманентното

силогизми на определеностите,

силогизми на абстракцията

2-ри вид

3-ти вид

Двете значения стават едно и също; Излизане в наличното битие Обектив-
ността е завръщане в самото себе си

Силогизми на определеностите са един кръг, в който непосредствеността изисква опосредяване, трябва да преходи към опосредяване и обратно тя бива предпоставена от него; преходът от непосредствеността към опосредяването е изискване на последното, т.е. непосредственото бива обусловено, чрез тази иманентност и обратно непосредствеността се предпоставя.

Силогизмът добива собственото, абсолютно и всеобщо съдържание (на налично битие, и същност или иманентност)

В абстракционните силлогизми съдържание, съобразно формата, негово развитие – развитие на формата. Сега към това се добавя **третото** определение, (единичността) само **значението** на **формата**.

1) Силлогизъм на абстракцията

Специфичната плътност е Тежка.

Кристалът има специфична плътност

β Светът има Сега и Тук

α) Тук и Сега е граница въобще

¹⁹Заклучението произвежда формата на непосредствеността: **е** ; чрез снемане на постепенния ход на абстракцията. Възлизането през особеността на всеобщността се проявява като фактическа абстракция. Но тъй като в заключението единичното е свързано непосредствено с всеобщността, то това свързване не се проявява вече като абстракция. – Или единичното [е] равно на всеобщността, като на своя всеобщност; така тя е наистина абстракцията на същото него, но (положителна абстракция) завършен характер, обобщаване на **всички** единични. α) като тяхно всеобщо определение; ПРОСТ израз на тяхната СЪЩНОСТ, понеже самото единично е всеобщо – **всички** единични. Тази всеобщност е б) **общностна** ОПРЕДЕЛЕНОСТ – индукция. Единичност среда, в двойко значение а) **иманентна** всеобщност, **абсолютен** характер β) външна, общностна определеност
двойка връзка с екстремите

Силлогизмът на **аналогията** полага две единични [като] равни едно на друго и чрез това съединява едното със свойствата на другото. Изразително унищожаване на единичността, (на непосредствеността. Силлогизмът О–В–Е полага две единични 20
всеобщност; аналогията

149в

Силлогизъм е разум

Движението на силлогизма има за резултат: произвеждането на единството на разума, т.е. чистото понятийно определение, което е толкова субективно, колкото и

¹⁹ В полето: Двойкият характер на средата изразява себе си и като двойкия (различен) вид на двете връзки.

²⁰ Бел. изд.: В повредения долен край на листа от ръкописа липсват навярно две думи.

обективно, и чието движение е двусмислието, че идването-извън-себе-си = отиване-в-себе-си, и обратно като самото понятие (като единство на разума).

α) първи вид на силогизмите, силогизъм на битието, на непосредствеността, движение снемане на непосредствеността. Формата на **битието** сменя себе си, става определеност.

β) втори вид връзка чрез формата, но на първоначалната (емпирична) определеност. Тази (емпирична) определеност сменя себе си, и самата форма става **само-по-себе-си-то** – изискване на опосредяването, което предполага непосредствеността.

²¹γ) или съдържанието (същността) излиза на бял свят единствено чрез абстракцията; абстракцията е полагане на определения, така че тези са самата същност.

Оттам двоякото значение на абстрахирането като опосредяване, **отрицателно** полагане (снемане, определяне) (в стихията на мисленето) просто тихо лишено от ставане изтъкване на **само-по-себе-си-то**.

Абстракцията **реализира** трети вид на силогизма; или полага всеобщото (иманентно) заедно с това като обективност. В 3-тия вид на силогизмите се встъпва с абстракцията; движението прибавя положителното на тази абстракция, че то е едно **външно**; (Абстракцията за себе си е завръщане в иманентното). Абстрахиране[то] е излизане напред на иманентното, бивашото само по себе си. Но като излизане напред то е негово ставане-на-**външно**. – Силогизмът на абстракцията е определяне или полагане чисто на съдържанието чрез формата. Движението на силогизма добавя, че съдържанието, което произхожда от формата, заедно с това е **само-по-себе-си**, или абсолютно единство на съдържанието и на формата и на движението.

Е

²²**Индукция** (Е–В) среда; Е, Е като такова [–] всеобщо **съдържание**, е = и

е

и т.н.

предикатът [е] само прост израз какво са Е-те **сами по себе си**, частично какво са те външно (инherentност), но тази външност [е] една общностност.

²¹ *В полето*: Абстракция[та] е опосредена непосредственост или непосредствено опосредяване.

²² *По-горе в полето*: **рефлексия**

Е }

е }

е } има тази определеност; отношение на инherentността, но чрез рефлексия. Рефлексия[та]

е }

изрича външното (но всеобщо) налично битие

Заклучение на индукцията. Самото общностно външно е **само по себе си**.

Силогизмът на аналогията изразява това, единичните, които **сами по себе си** са едно и също, имат и външното определение съвместно; или обратно, защото имат външните определения съвместно, те са **сами по себе си** едно и също. Единичното не е **изключващото** единично, не [е] това, което то е непосредствено;

(Земя[та] има обитатели

Луна[та] е **една** земя [–] земя не само земя като такава, а **земя** въобще)

Тази комета се завърна

Тази комета е комета въобще. **Всички комети** са каквото е тази комета.

Всички комети се завръщат

Среда, истинна среда

Единичност, която непосредствено като такава е всеобщност, или от една страна е валидна само според същността си (голяма[та] е свойственост, т.е. и усвойственостяването е длъжно да е валидно като **само по себе си**.

Заклучение[то] на индукцията (луна[та] или всички планети има обитатели) има непосредствено само облика, че на един субект се пада някакво определение, като друго някое заключение. Значение обаче [придобива] чрез вида на опосредяването; че на субекта се пада това определение, доколкото една единичност, взета в нейния всеобщ смисъл и [бивайки] в този всеобщ смисъл една определеност, има чрез своята всеобща природа и едно определено налично битие.

Ход[ът] на силогизмите (както и на съждението) не е прехождане в противоположеното чрез тяхната определеност, не този вид на необходимостта, а ход на **рефлексията**, едно ставане, където преминаването не възниква от съдържащото се в определеноста (от тяхното понятие) чрез обяснението, а чрез рефлексия върху изразеното (Единично[то] е всеобщо[то]. – Но **на дело** единичното не е всеобщо.)

Превод от немски: Георги Каприев